

LA TITULACIÓ D'HUMANITATS TREBALLA A L'EEES

PRESENTACIÓ

L'adaptació a l'EEES comporta, sovint, el replantejament dels continguts de les assignatures, a més de la seva metodologia i de la seva forma d'avaluació.

En aquest full trobareu un exemple de com diferents condicionants, entre els quals destaca l'heterogeneïtat dels estudiants i la necessitat d'organitzar assignatures de caràcter bimodal, porten a la creació d'un material docent nou a través del suport informàtic. En concret, es crea un portal interactiu que inclou, a més a més dels materials i dels continguts audiovisuals, un instrument d'autoavaluació.

La utilització de les TIC (tecnologies de la informació i de la comunicació) i, en concret, la de plataformes específiques per a l'ensenyament-aprenentatge d'una matèria tenen una gran importància en les metodologies que ens porten a la utilització dels crèdits ECTS. Les seves característiques ofereixen grans avantatges en el seu ús, ja que permeten, entre d'altres, un ensenyament bimodal, és a dir la combinació de l'ensenyament presencial amb el no presencial, on el treball autònom de l'estudiant es fa possible amb el suport de materials de qualitat.

ELENA AÑAÑOS
Àmbit d'Innovació
IDES

UAB

Universitat Autònoma
de Barcelona

L'EXPERIÈNCIA D'ADAPTACIÓ DE L'ASSIGNATURA DE LLATÍ I CULTURA CLÀSSICA A LA CONVERGÈNCIA EUROPEA

The screenshot shows a web interface for a course titled "Titulació d'Humanitats : Cultura clàssica". It features a navigation menu with options like "PRESENTACIÓ", "PROFESSORAT", "ASSIGNATURES", "TEMES", "CAPÍTOLS", "TEXTOS", "BIBLIOGRAFIA", and "QUESTIONARIS [+]", along with a date "08/11/2006". The main content area is titled "Pàgines docents d'humanitats" and contains a welcome message in Catalan: "Benvinguts/-des, Les pàgines que us oferim a continuació serveixen de complement a l'assignatura obligatòria 'Llatí i Cultura Clàssica' de la titulació d'Humanitats de la UAB i amb aquest objectiu han estat pensades i creades. No pretenem convertir l'assignatura en virtual -la presència a l'aula és indiscutible; no hem de perdre de vista que estem en una universitat presencial- però sí oferir materials de suport a tots els estudiants i en particular a aquells que, per raons diverses, en moments determinats del curs, no poden assistir a classe. Els materials que presentem descriuen una part important dels canvis que hem hagut de fer a l'hora d'adaptar la nostra assignatura a crèdits europeus. Recordem que la titulació". To the left of the text is a decorative image of a mosaic, and to the right is a circular illustration of a scholar reading to a student.

El procés de convergència europea planteja un repte per a totes les universitats perquè suposa diverses transformacions: de les titulacions (nou mapa de titulacions), dels plans d'estudi, de les assignatures i, sobretot, de la manera de concebre el nou currículum. De la concepció tradicional basada en les hores lectives (de docència) es passa a una nova concepció centrada en l'aprenentatge dels estudiants i en un nou còmput de la càrrega curricular.

L'experiència que presentem descriu una part important del disseny d'experimentació metodològica que s'ha fet en una assignatura obligatòria de primer curs de la titulació d'Humanitats: Llatí i Cultura Clàssica.

El replantejament en la concepció d'aquesta assignatura comença per diferents raons:

1) El canvi de pla d'estudis a la titulació d'Humanitats (curs 2002-2003).

2) El fet que, mentre que en el pla d'estudis antic d'Humanitats la matèria troncal Llatí i Cultura Clàssica es cursava a través de dues assignatures, Llengua Llatina i Textos de Literatura Grega i Llatina, en el pla revisat s'ha de cursar a través d'una única assignatura.

3) L'heterogeneïtat dels estudiants d'aquesta assignatura; a causa del caràcter transversal de la llicenciatura d'Humanitats i de les condicions d'accés per cursar-la, els estudiants que es matriculen en aquesta carrera són de procedència molt diversa:

a) Estudiants procedents del batxillerat d'Humanitats –que són els que han rebut una formació més relacionada amb els continguts de l'assignatura.

b) Estudiants procedents del batxillerat en ciències socials –que han

Unitat d'Innovació Docent en Educació Superior (IDES)

Edifici A
Campus de la UAB
Universitat Autònoma de Barcelona
08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)

Tel.: 93 581 41 66
Fax: 93 581 41 67

ides@uab.es
www.uab.es/ides

Equip de la Unitat

Dra. Maite Martínez
Directora

Dra. Elena Añaños
Àmbit d'Innovació

Sarai Sabaté
Àmbit de Formació

Núria Marzo
Pere Tomasa
Equip col·laborador

Lluïsa Agudo
Jordi Grau
Suport administratiu

Edició i impressió

Servei de Publicacions
de la Universitat Autònoma de Barcelona

rebut una formació molt deficitària o nul·la respecte del coneixement del món grecoromà.

c) Estudiants procedents de les proves per a més grans de vint-i-cinc anys –amb un grau de maduresa i de cultura general superior, però amb deficiències greus pel que fa a coneixements específics–; cal dir que aquest col·lectiu ha crescut considerablement els dos darrers cursos.

d) Estudiants amb una titulació superior humanística o científica que s'incorporen al segon cicle però que han de cursar aquesta assignatura com a complements de formació.

4) La necessitat d'organitzar assignatures de caràcter bimodal per captar l'interès d'un sector de població que, per raons d'horari laboral, no pot basar els seus estudis únicament en l'ensenyament presencial, però que no es resigna a cursar-los exclusivament a distància. La llicenciatura d'Humanitats és una de les més sol·licitades per estudiants d'aquestes característiques.

5) La necessitat de dissenyar i d'oferir un material de suport docent (il·lustracions d'art, plànols, mapes, etc.) que, si no és a través del suport informàtic, difícilment es pot posar a l'abast dels estudiants amb una certa qualitat.

Totes aquestes raons ens van empènyer a sol·licitar un ajut a la convocatòria de projectes per a la innovació docent de la UAB el curs 2002-2003; amb aquest ajut vam començar a confeccionar materials docents que es van incloure al campus virtual.

El març de 2004, el DURSI va proposar a les universitats catalanes l'adaptació d'unes quantes titulacions al que serà el model europeu tot respectant els plans d'estudis vigents. Aquest pla pilot es va concretar en l'eventual creació de titulacions de grau pròpies de cada universitat, reconegudes i avalades pel DURSI. A la Facultat de Filosofia i Lletres es van proposar dues titulacions: Geografia i Humanitats.

Aquesta situació portava al segon gran replantejament de l'assignatura, on no sols calia seguir treballant en l'elaboració de materials docents per a un ensenyament bimodal, sinó que, a més, s'havien de plantejar nous sistemes d'avaluació dels aprenentatges. Gràcies a un ajut concedit per l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (2005MQD 00208), hem pogut tirar endavant un nou projecte amb l'objectiu d'anar més enllà de l'ampliació de materials de tipus interactiu, basats en l'autoaprenentatge, l'autoavaluació i la tutoria a distància; hem iniciat la creació d'un portal interactiu que inclou els continguts exposats a classe, il·lustrats amb textos seleccionats (traduïts i comentats) que pretenen ser representatius de l'estil de cada escriptor i de les seves formes d'entendre i practicar la creació literària i amb material audiovisual de suport: imatges, CD, etc. Després de cada bloc de continguts, s'hi han afegit tests de correcció objectiva perquè els

estudiants puguin disposar d'un material que en qualsevol moment pot convertir-se en un instrument d'autoavaluació i, per tant, de control del propi aprenentatge.

El disseny d'aquest web ha suposat també plantejar-nos quines competències es volien avaluar des del nostre àmbit; el professorat implicat en aquesta assignatura va decidir continuar amb el sistema d'avaluació continuada basat en proves de correcció objectiva i d'assaig i introduir per primer cop el sistema d'avaluació per portafolis o carpetes d'aprenentatge.

Els estudiants trien, a principi de curs, un tema relacionat amb la tradició clàssica d'entre una relació de temes que se'ls proposen; el treball és individual, es lliura a final de curs i ha de ser tutoritzat obligatòriament pel professor, que en fa un seguiment continuat; com que són diversos els estudiants que poden escollir un mateix treball, se'ls ofereixen diferents perspectives d'enfocament que després han de posar en comú perquè la presentació final oral és conjunta; d'aquesta manera, aconseguim una millor avaluació de les competències transversals: anàlisi i síntesi, expressió escrita, facilitat per a les relacions interpersonals, gestió d'equip, expressió oral, etc. El treball, que computa un 40 % del total de l'assignatura, els permet alhora treballar la transversalitat, ja que han de gestionar continguts diversos d'història antiga, de literatura, d'art i d'informàtica. Les informacions relatives al procés d'elaboració del treball i a l'avaluació de les competències transversals es poden seguir també en un dels apartats del web.

Els estudiants matriculats enguany a la nostra assignatura ja poden utilitzar aquesta plataforma, que esperem que constitueixi no només una millora de les estratègies docents sinó també dels aprenentatges.

Com a capdavanters en l'adaptació al nou Espai Europeu d'Educació Superior, voldríem aprofitar l'avinentsa d'aquest full per traslladar a tot el campus el missatge que aquest procés val la pena en tant que obligi a repensar el perfil de l'estudiant que volem formar, els continguts que li volem oferir i les competències que haurà d'aver assolit en finalitzar el seu aprenentatge. Tot i les moltíssimes incerteses que ens han anat acompanyant, i encara ens acompanyen, durant aquestes proves pilot, que es van iniciar el 2004-2005 i que tancarem aquest curs 2006-2007, penssem que el procés de reflexió fet fins ara ha valgut la pena.

L'adreça del web és:

<http://claudia.uab.cat:81>

Responsable del projecte:
GEMMA PUIGVERT PLANAGUMA
Departament de Ciències
de l'Antiguitat i de l'Edat Mitjana
Dinamitzadora del pla pilot DURSI
de la titulació d'Humanitats
Edifici B. Campus de la UAB
08193 Bellaterra (Cerdanyola del Vallès)
Tel. 93 581 24 42
gemma.puigvert@uab.es

Col·laboradors:
J. Carbonell, F. Carbajo, J. A. Iglesias

